

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Departamentul de Științe Umane și Social-politice
Domeniul de studii	Socio-umane
Ciclul de studii	Licență, 3 ani
Programul de studii	Asistență socială/asistent social

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ABUZ ȘI VIOLENȚĂ DOMESTICĂ. SERVICII DE SUPORT				
Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Oana Lăcrămioara Bădărău				
Titularul activităților aplicative	Lect. univ. dr. Oana Lăcrămioara Bădărău				
Anul de studiu	III	Semestrul	V	Tipul de evaluare	Examen
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	1	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	14	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	22
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	22
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	12
II d) Tutoriat	-
III Examinări	2
IV Alte activități (precizați):	-

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	56
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	100
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Sală cu videoproiector, ecran de proiecție	
Desfășurare aplicații	Seminar	• Sală cu videoproiector, ecran de proiecție
	Laborator	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe	• Identificare, analiză, evaluare și intervenții specifice pentru reducerea riscurilor sociale de
------------	---

profesionale	<p>la nivel comunitar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborare, implementare și evaluare a politicilor, programelor și serviciilor sociale destinate persoanelor și grupurilor vulnerabile; • Dezvoltarea în cadrul administrației publice a serviciilor și activităților de prevenție precum și a celor de suport acordate beneficiarilor sistemului de asistență socială. • Consultanță în accesarea resurselor comunitare pentru persoanele și grupurile sociale excluse sau în risc de excludere socială (instituții, servicii, prestații); • Intervenție, consiliere și terapie individuală și de grup acordată în mediul familial sau instituțional (spitale, școli, penitenciare, centre anti-drog, instituții specializate de asistență socială); • Comunicare și relaționare eficientă cu beneficiarii
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații - problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistentei sociale • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă transdisciplinară pe diverse paliere ierarhice la nivel intra- si interorganizational • Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională și identificarea resurselor si modalităților de dezvoltare personala si profesionala în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea aparatului teoretic – conceptual și a instrumentelor metodologice specifice intervenției în situații de abuz și neglijare • Studenții să-și dezvolte capacitatea de a identifica factorii de risc și cauzele abuzului, să înțeleagă efectele abuzului asupra victimelor, să găsească soluții optime în procesul de relaționare asistent social – victimă/asistent social-agresor; • <u>Studenții să cunoască rețeaua serviciilor de asistență socială ce pot fi valorificate pentru susținerea psihosocială a persoanelor supuse rețelilor tratamente.</u>
-----------------------------------	--

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
• Conceptele de violență, abuz, neglijare, maltratare. Teorii explicative ale abuzului și neglijării copilului	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	
• Principalele forme ale maltratării copilului: abuzul emoțional, abuzul fizic, abuzul sexual, neglijarea	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	
• Evaluarea situației de maltratare a copilului: principii de evaluare, noțiunea de risc și dilemele evaluării, procesul și metodele evaluării, metoda McMaster;	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	
• Intervenția: tipuri de intervenție, etapele intervenției, sentimente și conflicte ale intervenientului etc.;	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	
• Violența domestică: delimitări conceptuale, teorii explicative, factori cauzali, particularități (ciclul violenței domestice, roata de putere și control);	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	
• Violența asupra femeii: tipologii, forme, efecte; Portretul agresorului.	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	
• Specificul investigației și intervenției în cazurile de violență domestică. Servicii de suport pentru	2	prezentare ppt, expunere, prelegere, curs interactiv	

victime și agresori			
Bibliografie			
<ul style="list-style-type: none"> Smith, C.R. (1993). <i>Adopție și plasament familial. Cum și de ce?</i>, Alternative, București Șoitu, T. C. (coord.) (2014). <i>Asistența maternală. Abordare trans-europeană</i>, Editura „Univ. Al. I. Cuza”, Iași <p>Legislație</p> <ul style="list-style-type: none"> Convenția ONU cu privire la drepturile copilului Hotărâre nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist Hotărâre nr. 448/2017 pentru aprobarea Metodologiei privind contactarea părinților firești sau a rudelor biologice, accesul adoptatului la informații vizând originile sale și propriul trecut, precum și accesul părinților firești sau al rudelor biologice ale persoanelor adoptate la informații referitoare la persoana adoptată Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului cu completările și modificările ulterioare Legea 273/2004 privind încuviințarea adopției cu completările și modificările ulterioare Legea nr. 287/17 iulie 2009 privind Codul Civil (art. 451-482) Ordin nr. 1430/2021 privind aprobarea modelului-cadru al atestatului de persoană sau familie aptă să adopte, precum și a modelului și a conținutului unor formulare, instrumente și documente utilizate în procedura adopției 			
Bibliografie minimală			
<ul style="list-style-type: none"> Bejenaru A. (2011), <i>Adopția copiilor în România</i>, Institutul European, Iași. Buzducea, D., Lazăr, F. (2011), „Profilul părinților adoptivi din România și motivația adopției copiilor greu adoptabili”, <i>Calitatea Vieții</i>, pp. 313-334. Cojocaru, D. (2008), <i>Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România</i>, Polirom, Iași. Enea, V. (2021) (coord.), <i>Abordarea psihologică a adopției și asistenței maternale</i>, Polirom, Iași. Muntean, A. (2013), <i>Adopția și atasamentul copiilor separați de părinții biologici</i>, Iași, Polirom. Neamțu, N. (2007), <i>Succes și eșec în plasamentul familial, în contextul reformei sistemului de protecție a copilului din România</i>, Accent, Cluj-Napoca. Roth, M. (2019), <i>Principii versus practici în sistemul de protecție a copilului</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. Stănculescu, M., S., Grigoraș, V., Teșliuc, E., Pop, V. (coord.) (2016), <i>Copiii din sistemul de protecție a copilului</i>, București: Banca Mondială, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție și UNICEF, www.unicef.org. <p>Legislație</p> <ul style="list-style-type: none"> Hotărâre nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului cu completările și modificările ulterioare Legea 273/2004 privind încuviințarea adopției cu completările și modificările ulterioare Legea nr. 287/17 iulie 2009 privind Codul Civil (art. 451-482) 			

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> Reprezentări și percepții asupra fenomenului de abuz și violență domestică 	2	Dezbateră, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Stiluri de parenting dezirabile/indezirabile 	2	Dezbateră, problematizarea, conversația	
<ul style="list-style-type: none"> Abuzul copilului în mediul familial 	2	Dezbateră, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Neglijarea copilului în mediul familial 	2	Dezbateră,	

		problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Forme particulare de abuz: Sindromul Munchausen prin intermediar; Sindromul Cenușăresei, Sindromul Hansel și Gretel etc. 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația	
<ul style="list-style-type: none"> Abuzul și neglijarea vârstnicilor/ persoanelor cu dizabilități 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Violența în școală/în comunitate 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Violența în spațiul virtual: cyberbulling-ul 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Exploatarea și traficul de persoane 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Legislația națională cu privire la abuz și violență domestică 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea și intervenția în cazurile de abuz și violență domestică 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Sistemul serviciilor sociale de suport pentru victime și agresori 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Programe de prevenire a abuzului și violenței domestice 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	
<ul style="list-style-type: none"> Măsurile de prevenire a stresului traumatic secundar la profesioniștii care lucrează cu victime 	2	Dezbaterea, problematizarea, conversația euristică	

Bibliografie

- Alexiu, M. (2010), „Protecția și ocrotirea copiilor abandonati”, în D., Buzducea (coord.) *Asistența socială a grupurilor de risc*, Polirom, Iași, pp. 157-171.
- Bădărău, O. L. (2017), „Aspecte practice în lucrul cu mamele și copiii victime ale violenței domestice”, în Irimescu, G., Rădoi, M. (coord.) *Violența asupra femeii. Ipostaze. Explicații. Intervenții*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, pp. 97-108;
- Bădărău, O. L., Stărică, E.C. (2016), „Perspective teoretice în elaborarea programelor de prevenire a abuzului și neglijării copilului”, în Anuarul Universității „Petre Andrei” din Iași, Fascicula Asistență Socială, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, Ed. Lumen, pp. 139 – 149;
- Bădărău, O. L. (2013), „Mecanismul recurenței cazurilor de maltratare a copilului în sistemul de protecție socială din România”, *Revista de Asistență Socială* nr. 2 / 2013, Ed. Polirom, Iași, ;
- Bonea V. G. (2012), *Violența în relația de cuplu: victime și agresori. Teorie și aplicații*, București, Ed. Sigma;
- Botiș, A., Tărău, A. (2004), *Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești*, Ed. ASCR, Cluj-Napoca;
- Brătianu, I., Roșca, C. (2005), *Copilul instituționalizat între protecție și abuz*, Ed. Lumen, Iași;
- Cooper, D. M., Ball, D. (1993), *Abuzul asupra copilului*, Ed. Alternative, București;
- Curic, I., Văetiși, L. (2005), *Inegalitatea de gen: violența invizibilă*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca;
- Ferreol, G., Neculau, A. (2003), *Violența. Aspecte psihosociale*, Ed. Polirom, Iași;
- Furniss, T. (2005), *Manual multiprofesional pentru abuzul sexual al copilului. Management integrat, terapie și intervenție legală*, Ed. Worldpress, Timișoara;
- Ionescu, Ș. (2001) (coord.), *Copilul maltratată. Evaluare, prevenire, intervenție*, București, Fundația Internațională pentru Copil și Familie;
- Ionescu, S. (coord.) (2013), *Tratat de reziliență asistată*, Editura Trei, București

- Irimescu, G. (2005), „Violența în familie și metodologia intervenției”, în G. Neamțu, D. Stan (coord) *Asistența socială. Studii și aplicații*. Ed. Polirom, Iași;
- Irimescu, G. (2006), *Protecția socială a copilului abuzat*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași;
- Killen, K. (1998), *Copilul maltratat*, Editura Eurobit, Timișoara;
- Marc, G. (2015), *Abuzul la copii. Diagnoză și intervenție terapeutică*, Ed. Sper, București;
- Muntean A., Munteanu A. (2011), *Violență, traumă, reziliență*, Ed. Polirom, Iași;
- Muntean A. (2001), *Familii și copii în dificultate*, Ed. Mirton, Timișoara;
- Nelson, C. A., Fox, N. A., Zeanah, C. H. (2014), *Copiii abandonați ai României. Privațiune, dezvoltare cerebrală și eforturi de recuperare*, Ed. Trei, București.
- Popescu, R. (2017), *Atașament versus abandon. Rolul asistentului social în prevenirea abandonului copilului*, Ed. Tritonic, București.
- Rădulescu, S., Pătrioară, M. (2003), *Abuzul sexual asupra copiilor*, Ed. Lumina Lex, București;
- Rădulescu, S. (2001), *Sociologia violenței intra(familiale): victime și agresori*, Ed. Lumina Lex, București;
- Roth, M. (2005), *Copii și femei victime ale violenței*, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca;
- Shepard, M. F., Pence, E. L. (2003) *Coordonarea reacțiilor comunitare față de violența domestică. Modelul Duluth*, Ed. Tehnica-Info, Chișinău;
- Sînzianu, S. G. (2006), *Violența în familie prezentată în presa din România*, Ed. Lumen, Iași;
- Turluc, M. N., Huțuleac, A. K., Dănilă, O. (2009), *Violența în familie. Teorii, particularități și intervenții specifice*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

Legislație

- H. G. nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale (publicată în M. Of. nr.834/09.11.2015);
- H.G. nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;
- Legea nr. 174/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie (publicată în M. Of. nr.618/18.07.2018)
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu completările și modificările ulterioare;
- Ordin nr. 28/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;

Bibliografie minimală

- Bonea V. G. (2012), *Violența în relația de cuplu: victime și agresori. Teorie și aplicații*, București, Ed. Sigma;
- Ionescu, Ș. (2001) (coord.), *Copilul maltratat. Evaluare, prevenire, intervenție*, București, Fundația Internațională pentru Copil și Familie;
- Irimescu, G. (2005), „Violența în familie și metodologia intervenției”, în G. Neamțu, D. Stan (coord) *Asistența socială. Studii și aplicații*. Ed. Polirom, Iași;
- Irimescu, G. (2006), *Protecția socială a copilului abuzat*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași;
- Killen, K. (1998), *Copilul maltratat*, Editura Eurobit, Timișoara;
- Muntean A., Munteanu A. (2011), *Violență, traumă, reziliență*, Ed. Polirom, Iași;
- Rădulescu, S. (2001), *Sociologia violenței intra(familiale): victime și agresori*, Ed. Lumina Lex, București;
- Roth, M. (2005), *Copii și femei victime ale violenței*, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca;
- Turluc, M. N., Huțuleac, A. K., Dănilă, O. (2009), *Violența în familie. Teorii, particularități și intervenții specifice*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

Legislație

- H.G. nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în

situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;

- Legea nr. 174/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie (publicată în M. Of. nr.618/18.07.2018)
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu completările și modificările ulterioare.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este adaptat la realitatea socială din societatea noastră astfel încât studenții să fie pregătiți atât teoretic cât și practic din punct de vedere profesional.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> • parcurgerea suportului de curs și a bibliografiei recomandate 	<ul style="list-style-type: none"> • Examen scris 	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • prezentarea unui studiu de caz sau a unui referat • participare activă la orele de seminar 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea pe parcurs 	50%
Laborator			
Proiect			

Standard minim de performanță

Standard minim de performanță pentru nota 5:

- însușirea aparatului teoretic – conceptual și a instrumentelor metodologice specifice intervenției în situații de abuz și violență domestică;

Standard minim de performanță pentru nota 10:

- însușirea aparatului teoretic – conceptual și a instrumentelor metodologice specifice intervenției în situații de abuz și violență domestică;
- cunoașterea legislației naționale cu privire la abuz și violență domestică
- înțelegerea funcționării sistemului de servicii sociale de suport pentru victime și agresori

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
21.07.2021	Lector dr. Oana Bădărău 	Lector dr. Oana Bădărău

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
27.09.2021	Lector dr. Marcela ȘLUSARCIUC

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
27.09.2021	Prof. univ. dr. Florin PINTESCU